

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSDROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

„Alkotmányos“ oktroy.

Egy kicsit snájdig, egy kicsit humoros, egy kicsit bizarr, de mindenestre érdekes és eredeti ötlete támadt a vármegye főispánjának. Föltalálta az „alkotmányos“ oktroyt.

Ne tessék hinni, hogy ez „fából csinált vaskariká.” Nem, kérjük alássan, ez élő valóság, igazi bácskai specialitás; amelyre, bizony Isten, patentet lehet kérni. A furcsa kázus hisztorikuma a következő:

Hirül vitték a főispánnak, hogy bizonyos dolgok miatt némi nyugtalan-ság, zugás és elégedetlenség mutatkozik a vármegyében.

„Miért zug a tömeg?” — kérdező V-ik Lászlóval legifjabb Szemző István.

„Azért zug — jelentette neki a környezet — hogy Méltóságod dr. Spitzer Istvánt akarja kinevezni a vármegyei tisztii főorvosának. Emiatt zugolódna nemcsak az ellenzékiek, hanem a közvetlenül érdekelt hatósági orvosok is.”

„Csak ennyi az egész?” — legyintett nagyuri egykedvűséggel a főispán — no azon könnyen segíték én.” És úgy tön, amiként beszéle.

Egy-kettőre összehívatta „a közvetlenül érdekelt feleket,” a hatósági orvosokat és igen nyájasan, nagyon szeliden tudatta velük, hogy Spitzer Istvánt akarja kinevezni főorvosnak; miután azonban hallja, hogy ez a szándéka némi visszatetszésre talál, fölkeri az urakat, méltóztassanak nyíltan előadni a kifogásaikat, mert ő nem akarja ráerőszakolni a vármegyére a maga jelöltjét, ha esetleg alapos kifogásokat hoznak föl ellene.

A jó doktor urak erre ártatlan képet vágta és unisonó kijelentették, hogy nekik nemcsak semmi kifogásuk nincs, sőt rendkívül örülnek a méltóságos ur elhatározásának, mert maguk is azt vallják, hogy a főorvosi állásra az egész vármegyebeli orvosi karban nincs olyan érdemes és hivatott férfi, mint a kerényi kuria mélyen tisztelt háziorsosa. Boldogok lesznek mindnyájan, ha őméltósága megszerzi nekik azt az örömet, hogy ezt a falusi kiválóságot — akinél különbet lámpással se lehetne találni — megteszi főnöküknek. Mire a fő-

ispán egész komolyan kijelentette, hogyha így van, akkor szívesen eleget tesz „az érdekelt felek” közkívánatának, amely az ő akaratával teljes összhangban áll.

Persze, persze, a Bácskában vagyunk és nem evett bolondgombát egyik hatósági orvos sem, hogy vakmerően szembeszálljon a Vojnits báró és a főispán egyértelmű akaratával. A nap talán megleheti azt, hogy nyugat felől jön fel, de a Bácskában nincs olyan hatósági személy, aki a mindenható kamarilla — főnökkel és a főispánnal szemben lázadó szavát föl merné emelni.

Ilyenformán in optima forma megtörtént az „alkotmányos oktroy;” megtörtént, hogy a hatalom a maga szuverén akaratát olyan színben tüntette föl, mintha a közkívánatnak engedne.

Nekünk azonban ez a tragikomikus eset eszünkbe juttat egy történelmi epizódot.

1849. évi augusztus hó 12-én történt. Görgey Arthur, a magyar hadsereg rettegett fővezére és Magyarország diktátora Világos alatt, a mezőn összegyűjtette táborának tisztjeit. A fővezér oda lovagolt a félkörben fölállott tisztikar elé s keményen, katonás rövidséggel ilyenformán mondott: „Uraim! Tudatom önökkel, hogy elhatároztam, hogy holnap az orosz hadsereg előtt, leteszem a fegyvert. A szükséges parancsokat majd szolgálati uton megkapják önök.”

Elkeseredett zugás és fenyegető moraj támadt a tisztikar soraiban. Görgey fölütötte a fejét, sasszemével végig tekintett a vibráló sorokon és éles, fölcsattanó hangon kiáltott: „Mi az, talán kifogása van valakinek? Akinek kifogása van, lépjen elő!”

Egyszerre siri csönd támadt a sorokban. Egyetlen hang nem hallatszott, egyetlen mozdulat nem történt. Hiszen tisztában volt azzal mindenki, hogy aki egy tiltakozó szót kiejt, azt, mint lázadót, a könyörtelen energiájú diktátor ott a helyszínén, azonnal agyon löveti.

Hanem azért a hasonlat, mint minden hasonlat, mégis csak sántít egy kicsit. Mert Görgey tisztikara mélyen hallgatott. Kétségbeesését és indignációját némaságba fojtotta bele. De a bácskai hatósági orvosok édeskés mosollyal nyugtatványozták, alázatos hajbókolással

helyeselték azt az erkölcsi pofont, amely a kerényi kuria házi orvosának rájuk erőszakolásával, fölébük helyezésével érte őket.

Legyen nekik az ő gusztusuk szerint.

A helyzet.

Fagy és gazdasági romlás nehezedett szegény hazánkra.

A geológusok, csillagászok, természetvizsgálók és a szabadongondolkodók a fagy eredetének levezetésére készséggel vállalkoznak, azt természetes levegőáramlásnak — hullámzásnak tulajdonítva megállapítják láthatólag be nem bizonyítható módon, hogy a fagyot és erős havazást a természet szeszélye szülte. A meteorológiának itt csak annyi szerepe van, hogy a vidéki jelentéseket gyűjti és a prognózist adja.

Nem lehet célunk jelzett álláspontjuk miatt velük hadilábra állni; az ő gondolkodásuk ugyanis messze esik a mienktől; legyen örömük csalahatatlannak vélt tudományukban, nekünk ezen országos csapást a szegény ország szegény népének gondolatvilága szerint kell mérlegelnünk. Ebből indulva ki, igazán örvendetes az az önmegnyugtató, hogy a fagy a vetésekben nagy károkat még nem okozott, de a gazdasági károsodást ez a világgá bocsájtott híradás meg nem szünteti, mert igen is kiszámíthatlan már is a veszteség, a nép vagyonszájának apasztása, amit az időváltozás hirtelen beállta okozott. A börzespekulánsok idegessége is tanúsítja, mily fontos üzleti érdekek vannak itt érintve s mennyi ekzisztencia várja a reménysugárt, mennyi fohász és imádság száll a magasba: Uram! adj jó időt, bő termést, mert különben kevesebb pénz lesz a nemességre, udvari tanácsosságra, bárósításokra, adományozásra mert tudod óh Uram! hogy a politika is pénzből él! ezt is a pénz irányítja; aztán kell sóra, mára és holnapra, izletes falatokra, mert só nélkül nincsen étel, nincsen iz, sósvíz nélkül nincsen nyári uborka — rántott csirke.

Az emberi életben a szüléstől kezdve a halálig az önzés jelentkezik első sorban. Ez az önzés azonban a gyermeknél becsületes és megérthető; nem árt senkinek, kicsi téren mozog, elts marad, ha van, aki nem fejleszti. De hát mindenütt, minden téren szünteti meg vagy csak korlátozza ezt az önzést az ember? Nem látjuk e, hogyan növekszik meg az élet későbbi szakában? és törvényt, szabadságot tiporni kész, ha a hatalom ördöge sugallja.

Nálunk már az állami szervezet majdnem minden ágában otthonos, már átsapott a vele rokon cinizmus terére s szemforgatással — pusztít és dúl minden téren; ferdit, ámit, izgat és veszteget. A sajtót megrendszabályozza — boszúból, üldözi farizeus indokkal; rendre hivatkozik és karddal, erőszakkal csinál — rendet! jogokat statuál — jogtalansággal s dühöng, ha ellenzésre talál.

kók,
orok
atók.
leg-
10-8

Az erkölcsi jogrend feldúlását szükségnek minősíti s a mohácsi temető nem jut eszébe, mert a nemzeti szegényedés támogatja céljait. És most ehhez járul az az országos csapás, melyet szegény népünk kényszerű keleti fatalizmussal, de egyben elkeseredett s magába zárt belső elhatározással a — megtorlásra, tőr. Ettől a néptől kíván a hatalom mindent, de mit ad helyébe? Vajjon a kultura csarnokaiba vezet be, hiszen sok ezer iskola nincs, mert kell a pénz másra, improduktív beruházásokra, személyes örízetre — nemzeti ellenérték nélkül. A magyar föld népe már nem is bírja a sok adót, terhet, de vele nem alkuszna; a többi munkás építene a magyar nemzet egységes kulturpalotáját, de bele nem eresztik; csak a téglát, maltert rakja, ácsol, fest, de a kultúraban, a jogos szabadságában, része alig van; bezzeg rugdalózik az oláh „nemzet”, mely még a magyar kulturát sem ismeri el és csinál magának a horváthhoz hasonlóan külön közjogot; ellentáll, mint a dorogi püspöki vikárius esetében, saját egyházi legfőbb hatósága rendeleteinek, mert megnövesztették a szarvát s nincs, aki letörje?

Ilyen a helyzet!

Szomoru perspektívák ezek, de van bennük sok tanulság is, melyet a nemzet jobbjai már is levontak és követnek.

Akiben nincs erkölcs, abban nincs ellentállási képesség. A gazdag nem érzi a szegény éhségét, bajait, de tud rólok s talán segít? A hatalmon álló ígér, mosolyog s ha nem vagy pártján, hátad mögött üldözni is képes. Szegény kicsiny oda dörgölődzik a nagyhoz, udvarol neki, mert így gondol „előlépni”, boldogulni; hiszen a munka, az odaadó köteleesség teljesítés csak az illető „énjé” nek alárendelése esetén minősül jelesen, e nélkül nem sokat ér!

Milyen undorító helyzet!

Az erkölcs és jogtisztelet katekizmusát adjátok a nép kezébe óh hatalmas bálványok! és akkor nem kell félnetek republikától, melyet az erőszak növel s terjeszt annyira, hogy még a magánlak szentélyét sem kiméli s tehetetlenségében — mert a szabadság ezen egyik módja immár terjedni mer — tombol, büntet s haját tépi.

A só a természet az emberiség javára termeli, ahogy a Mindenhatóság bölcs elrendezése alapján a hűstevő állatok is nyalják, mert az állatorvosok szerint fokozza az étvágyat s tisztítja a gyomort, tehát a só nélkülözhetetlen élelmi cikk, de arra még sem való, hogy vele folyton éljünk; a sóra nem lehet házat építeni, a földből kijutva, könnyen olvad, a levegőn magába szítja a nedvességet s nagy dózisokba bevéve, csömmört, utálatot okoz, ébreszt. Azért a népnek adjátok sok sőt sok szabadságot, önzetlen, igaz, hazafias vezetőket s nem fog visszaélni vele, ha pedig megdrágítjátok az élet savát, a nép megszerzi ezt, mert levegő nélkül nincsen élet!

A zord, pusztító, fergetes időjárásra is derű áll be; nálunk azonban fátyolos lesz a nap sugara, kevés örömet fakaszt, mert „rossz időket élünk, rossz csillagok járnak.” j.

HIREK.

A főispán közbenjárása. Mint félhivatalosan jelentik, a főispán a napokban Budapesten volt és a város több fontos ügyében közbenjárta az illető minisztériumokban. Nevezetesen tolmácsolta a város igényét az igazságügyi palota dolgában, továbbá érvényesítette befolyását a Koczik árvaház, a vízvezeték és csatornázás, a polgári leányiskola, a rendőri

iskola kérdésében s állítólag biztató ígéretek kaptak. Részünkről örömmel vesszük tudomásul a hirt s ha a főispán a város ügyeiben a *közérdek* szempontjából kedvező eredményeket ér el, fáradozását és sikereit bizonyára az egész ellenzék őszinte elismeréssel honorálja.

Változás a zombori és szabadkai törvényszék vezetésében. Jól informált helyről azt a meglepő hírt vettük, hogy Eperjessy Bélát, a zombori törvényszék elnökét, legközelebb a szegedi kir. ítélőtábla mellé kir. főügyésznek nevezik ki s a helyét a zombori törvényszék élén Dekker Gyula szabadkai törvényszéki elnök foglalja el. Hogy ki kerül a szabadkai törvényszék elnöki székébe, arról nem kaptunk információt. A fáma az itteni bíróság körében egyéb változásokról is beszél, ezekről a hírekről azonban egyelőre nem szólhatunk, mert ezek még nem értek meg a nyilvánosság számára, illetőleg megerősítésre szorulnak.

Katonazenekar hangversenye — hazafias tüntetéssel. A szabadkai 86-ik gyalogezred zenekarának április hó 27-én a Vadász-kürt nagytermében rendezett hangversenye minden tekintetben fényesen sikerült. Nagy, előkelő és diszes közönség gyűlt össze s zsufozásig megtöltötte a tágas helyiséget. A kitünően interpretált válogatott zeneszámok mindegyikét őszinte és zajos tetszésnyilvánítások kísérték. Leirhatatlan lelkesedés támadt azonban akkor, mikor a zenekar a magyar himnuszt intonálta. A közönség fölgrált és valóságos extázisban tapsolt, tüntetett és éljenezte a zenekart. A terem szinte rengett az éljenzéstől s a befejező akkordok már a tapsviharba fuladtak bele. A zenekar másodsor is rázendítette a himnuszt s a lelkes tüntetés még nagyobb mértékben megismétlődött. Az ezredessel az élükön maguk a katonatisztek és a hozzájuk tartozó hölgyek jártak elől a tapsolásban és az éljenzésben, ami rendkívül kellemes hatást tett a közönségre s még magasabbra fokozta a hangulat emelkedettségét. Az amugy is népszerű zenekar iránt az általános szimpátia azóta még jobban megnövekedett.

A kaszinó hangversenye. A polgári kaszinó egyesület május hó 3-án végbemenő hangversenye és táncmulatsága iránt az intelligens közönség körében nagy az érdeklődés s minden jel oda mutat, hogy a rendkívül élvezetesnek ígérkező estély fényesen fog sikerülni. Jegyek Schön Adolt könyv és zenemű kereskedésében jegyezhetők elő.

A football mérkőzés. Még az eső se tudta elmosni az érdeklődést a szabadkai „Bácska” és a zombori sportegylet football csapata között vasárnap végbement mérkőzés iránt. A szabadkaiak fényesen győztek (9:0), de ez semmiképpen sem válik a zomboriak szényenére, mert hiszen köztudomásu, hogy a szabadkai csapat régi, gyakorolt játékosokból áll, míg a zomboriaknak csak ezután lesz módjukban a szükséges gyakorlatot megszerezni. S igen helyes dolog, hogy ambicionálják is a gyakorlat megszerzését, amit bizonyít az, hogy keresik az alkalmat a mérkőzésre. Ujban május hó 1-én délután 4 órakor mérkőzés ismét a zomboriak a szabadkai Munkás Testdöz csapataival, május hó 4-én pedig két mérkőzés lesz. Délután fél 3 órától 4 óráig a zombori Legényegylet csapata mérkőzik a szabadkai Hungaria csapatával; délután fél 5 órától pedig ismét a zombori sportegylet csapata szintén szabadkai csapattal. Pünkösd vasárnapján a zombori felső kereskedelmi iskola és a főgimnázium csapatai között lesz revánzmérkőzés. Valamennyi mérkőzést kedvezőtlen idő esetén is megtartják.

Halalozás. Szomoru hírt hozott számunkra a táviró Bácsgyulafalváról. Elhunyt ott ugyanis Lendvay Ferenc fiatal nyomdászsegéd, lapunk nyomdájának gépkezelője, aki hónapok óta feküdt halálos betegségben. A nyomdászokat pusztító kór, a tüdővész ölte meg a jobb sorsra érdemes, derék, szolid, dolgos és szorgalmas fiatalembert, aki nekünk éveken át hűséges, megbízható és buzgó munkástársunk volt. Korai elhunyt mély és őszinte részvétet kelt szívünkben és mindazoknak szívében, akik közelebről ismerték.

A munkásbiztosító pénztári választások a múlt vasárnap nagy érdeklődés mellett folytak le. A beadott szavazatlapon tartalmazó gyűjtőszekrényeket akkor lepecsételték és szerdán este, lapunk zárta után bontották föl. A választás eredményét tehát remélhetőleg lapunk jövő számában már közölhetjük.

Turányi Zsigmond esküvője. Dr. Turányi Zsigmond ügyvéd esküvője — mint már jeleztük — csütörtökön május 1-én délután 1 órakor ment végbe Budapesten a dohányutcai izr. templomban. A polgári házasságkötés ugyanaznap délelőtt 11 órakor történt meg a budapesti VII-ik kerületi anyakönyvi hivatalban. A tanúk tisztét a polgári kötésnél a vőlegény részéről dr. Radnai Sándor fogorvos, a menyasszony részéről pedig Mautner Ödön bankigazgató töltötte be. Az új házaspár a nász lakoma után, délután 5 órakor Bécsen át Nizzába utazott.

A villamvilágítási bizottság ülése. A villamvilágítási vállalat ellenőrzésére kiküldött városi bizottság ülést tartott kedden, április 29-én, Buday Gerő elnöklété alatt. A bizottság megállapította, hogy a közvilágításban az elmúlt évben két ízben fordult elő főnakadás és zavar. Az egyik esetben a telepen a dugatyunak támadt valami baja s emiatt rövid időre szünetelt az áramszolgáltatás. A másik esetben a zavart és fenakadást az okozta, hogy a város munkásai, mikor az utcai fákat galyazták és kivágták, megrongálták a vezetéket. Mindkét esetben tehát a vállalat hibáján kívül történt a különben sem nagyobb méretű baj, amelyet egyébként a vállalat gyorsan elhárított. Ami a magánházakban előforduló bajokat illeti, konstataulta a bizottság, hogy a vállalat köteles ugyan minden konkrét esetben fölhívásra kiküldeni szakközegét a helyszínére a baj megvizsgálása és elhárítása végett, de ott, ahol a házi vezetőket és berendezést nem a vállalat állította elő, az ezekben mutatkozó hibákért nem felelős. Szóba került az ülésen, hogy a közvilágítást későn gyújtják föl. A bizottság megállapította, hogy a fölgyújtás a szerződésileg kikötött időben történik, de fölkérte a vállalatot, hogy legalább a belvárosban előbb gyújtasson föl, amit a vállalat képviselője meg is ígért. A vállalat számadásainak ellenőrzése azért ütközik akadályokba, mert a főkönyveket nem itt, hanem Budapesten vezetik s olyan komplikációk vannak a számadásban, amelyek miatt szakszerű ellenőrzésre van szükség. A számadások megvizsgálására szakértőül fölkérte tehát a bizottság Raisz takarékpénztári főkönyvelőt. Azonban a vizsgálathoz szükségesek a vállalat által a magánfogasztók részére 1908. óta kiadott összes számlák és nyugták. A városi tanács utján tehát felhívják a magánfogasztókat a kérdéses számlák és nyugták bemutatására. Végül tárgyalták Gádor község átiratát, mely szerint a község a zombori telepről szeretne világítást kapni. Fölviták a vállalatot, hogy erre nézve mielőbb adjon költségelőirányzatot.

A zombori kongregánisták vendégszereplése Monostorszezen. Az urak Mária kongregációja zombori kolóniájának 11 tagja április 27-én (vasárnap) Monostorszezen tett látogatást. A kongregánisták a fél 10 órai vo-

nattal érkeztek a községbe; résztvettek a nagymisén, mely alatt a hívekkel együtt valamilyen megáldoztak. Litánia után — mintegy 1000 — 1200 főnyi hallgatóság előtt buzdító beszédek hangzottak el a templom udvarban, majd a közbejött zápor miatt — az állami elemi iskolában. Nagy Béla főszentszéki ülnök, plébános megnyitója, majd Loógó Pál káplán, helyettes igazgató szavai után, megható beszédet mondott Szondy Mátyás táblabíró (magyar nyelven); utána dr. Agycs János városi első aljegyző tolmácsolta a sokacoknak Mária tiszteletének szükségességét és hasznát; dr. Mayer Nándor ügyvéd a németeket buzdította hitűségre; majd Kalcsán János tanító beszélt szintén sokac nyelven. Pethő János kir. s. tanfelügyelőnek a kongregációk létjogosultságát bizonyító beszédét a majd nem kivétel nélkül megjelent helybeli intelligencia zajos éljenzéssel és tapssal honorálta. A gyűlés a népszövetségi helyi igazgató záró szavai után oszlott föl.

Szabadka tűzrezredet kap. A honvédelmi miniszter arról értesítette Szabadka várost, hogy a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg elfogadta a városnak a tűzraktanya építésére vonatkozó ajánlatát és egyúttal felhívja a várost, hogy most már haladéktalanul küldje ki a laktanya-építés munkálatait előkészítő vegyes bizottságot, mert a minisztérium terve szerint a tűzrezrednek már 1915. év május 1-én el is kell foglalnia új állomáshelyét, Szabadkát. A mi derék Hauke Imrénk pedig mosolyog a szabadkaiak erőlködésén, amellyel városuk forgalmának és gazdasági fejlődésének előmozdításán buzgólkodik. Hauke ur nem törődik az ilyen lappalíakkal. Ő várja az égből a manát.

Két művészestély a Vadászúrtben. Május hó 7-én és 8-án a Vadászúrt szálló nagytermében terített asztalok mellett az ország-szerte ismert Kovács Andor két művészestélyt rendez hat tagból álló előkelő művészgárdájával. Kovács Andort nem kell bemutatnunk csak annak a kijelentésére szorítokunk, hogy olyan programmal jön most hozzánk, amely a maga nemében páratlanul áll. Nem orfeumi előadást vagy sablonos kabaré műsort fog produkálni, hanem teljesen új szellemben, irodalmi színvonalon álló humoros szabadelőadások formájában fogja felőlni az aktuális eseményeket. Nagy társulata csupa ismert művészből áll, ugymint Árnay Károly a híres karikaturista, Csabay Zsófia, Balogh Mancsi, Rozsnay Gabi, Kovács Andorné stb. Jegyek 2 és 1 koronáért kaphatók. Asztalok a helyiségben már most előjegyezhetők. Az előjelekből ítélve nagyszerű estékben lesz részünk.

Halálozás. Bácskossuthfalváról írják lapunknak: Sulyos csapás érte Máthé László bácskossuthfalvai ref. tanítót, feleségének, kupai Kovács Teréziának 47 évi boldog házasság után való elhunyt alkalmával. Egy éve már, hogy betegeskedett a bácskossuthfalvaiak „jó tanítónéasszonya”, de rendkívüli energiája küzdött a testet emésztő gyilkos kórral egészen ez év április 23 áig, midőn a felejthetetlen „tanítónéasszony” megszűnt élni. Hogy milyen háttal volt a gyászír Bácskossuthfalván, azt leírni szinte lehetetlen. De hogy is ne, mikor a falu nő lakosainak legnagyobb része tanítványa volt már az elhunyt férjének s így a közvetlen érintkezés folytán megtanulták becsülni a „jó tanítónéasszonyt” is, kitől nagyon sok jót, házkörüli munkát, kézimunkát tanultak. A ref. egyház is kivette részét a gyászból. Az egyháztanács rendkívüli ülést tartott, melyen D. Dévay Lajos h. lelkész szép szavakban parentálta el az elhunytat. Indítványára Szücs Kálmán kántortanító hozzászólása után elhatározott, hogy az egyháztanács D. Dévay Lajos h. lelkésszel, Szücs Kálmán kántortanítóval és Fodor Mihály gondnokkal képviselteti magát a Nagykőrösön — az elhunyt szülőföldjén, hová visszavágyott — április 25-én tartandó temetésén. A küldöttség részt is vett a temetésen nagymértékben enyhítve megjelenésével a gyászba borult jó tanító fájdalmát. A sírnál a kossuthfalvai ref. egyház nevében D. Dévay Lajos h. lelkész vett búcsut emelkedett szavakban az elhunytól, könnyeket csalva a jelenlevők szemébe. Adjon a jó Isten vigasztalást a bánatos tanítónak, foglalja le majd iskolájában, hol már 48 éve működik, dolgozzék

erejéhez képest az ur veteményes kertjében. Adjon az Isten minden egyháznak olyan vezetőséget, egyháztanácsot, mint a bácskossuthfalvai ref. egyháznak van. A kossuthfalvai reformátusok nem úgy becsülik meg tanítójukat, hogy községi képviselőtestületi tagnak állítják, hogy ott veszedjék, de úgy, hogy szeretik s a mai közönyös világban oszloznak bánatában, tudva, hogy osztott fájdalom fél fájdalom. A rayatalra koszorút helyeztek a nagykőrösi koszorúk mellé D. Dévay Lajos h. lelkész a bácskossuthfalvai női, Facsar Mihály gondnok a ref. egyház, Szücs Kálmán kántortanító a tantestület és a nagy leányiskola, kupai Kovács Gyula a kupai Kovács család nevében.

Torzsa község haladása. Torzsa községben — mint onnét jelentik — nemrég vezeték be a telefont, most pedig villamosvilágítást is kapnak a derék torzsaiek. Ifj. Machmer Fülöp gőzmalomtulajdonos és nagybírtokos rendeztetni be a villamos-művet és már júliusban üzemben lesz a villamostelep. Bevezetik a legtöbb magánházba is a világítási vezetékét. Jellemző a torzsa lakosság haladási vágyára, hogy több ezer lángot jegyeztek eddig is. A fúttca a torzsa—kucorai műút építése alkalmából végig ki fog köveztetni és akkor fogják a nyári utak helyén a pázsitot vagy parkozást megfektetni. Egy fővárosi cég ajánlatot tett a járdák aszfaltozására s ha a község nem is fog aszfaltoztatni, de valószínű, hogy a fúttca több háztulajdonosa aszfaltjárdat fog készíttetni. Az óverbász—kucora—torzsa—pincédi műút ki van adva a Roheim-féle részvénytársaságnak és Óverbász—Kucora közt a földmunka folyamatban. A torzsa járványkórházat ifj. Blum Frigyes torzsa képesített kőművesmester felépítette. Egy állami megfigyelőt és hullaegetőt is fog a község hódsgái mintára építtetni. A „Karám” a Zomborac-legelőn már felépült. Ez egy hatalmas szilárd fészter, ahol a jószág védelmet talál. Mintegy 5000 koronába került a községnek. Ekkora fejlődés egy aránylag kis község életében örömmel töltheti el a község lakosságát. (Ugyan, kérjük alássan, nem adnák cserébe ide az ottani előjáróságot? Szívesen ráfizetne Zombor a cserére! Szerk.)

Elhárított vasuti szerencsétlenség. Bajáról jelentik: Könnyen végzetessé válható katasztrófát idézett elő két, eddig még ismeretlen suhangyereket. A Tóth Kálmán-utcai vasuti átjárónál ugyanis a vasuti vágányokra este fél 9-kor, közvetlenül a Szabadka felől jövő tehervonat befutása előtt, hatalmas cementlapot tettek. Szerencsére a tehervonat beérkezése előtt tilosra volt állítva a jelző s csak ennek köszönhető a nagyobb mérvű katasztrófa megakadályozása. Ugyanis a tehervonat lassított menetben ért a kérdéses helyre és a vonatvezető, amikor a cementlapok a mozdony első kerekait felemelték, rögtön erős fékjelzéssel megállította a vonatot. Ha a rendes sebességgel ment volna, biztos kisiklás lett volna az éretlen tréfa eredménye. A csendőrség nagy apparátussal nyomozza a tetteseket, kiket ezideig nem sikerült elfogni.

Műkedvelői előadás Bácskossuthfalván. Április 26-án szombaton este a bácskossuthfalvai műkedvelő gyermekek felléptével Farkas Béláné nyugalmazott színésznő rendezése mellett előadták a „Hófehérke és a hét törpe” mesejátékot Kovács Elek nagyvendégjelében. A gyermekesereg szerepét jól betanulta az előadás oly szépen sikerült, hogy azt április 27-én vasárnap délután és este újra megismélték. Mindhárom előadás zsufozott házat vonzott. Pár hét múlva közkívánatra egy másik darabot is elő fognak adni a bácskossuthfalvai műkedvelő gyermekek.

A kiszagdák figyelmébe. A földmívelésügyi miniszter 50.000 korona hitel engedélyezett ez évre oly célból, hogy a járási m. kir. állatorvosok bármely időszakban a tényleges szükséghez képest a szegénysorsú kiszagdák állatait lépene, sercegűzőg és sertésorbánc ellen ingyenesen beoltsák. A községek kiszagdái, ahol a csontbetegségek valamelyike évről évre elő szokott fordulni, a baj orvoslása végett teljes bizalommal keressék fel az illetékes járási, illetve a városi állatorvost.

Állatorvos választás Bácskossuthfalván. Április 26-án szombaton délelőtt folyt le az állatorvosválasztás Bácskossuthfalván. Egyhangulag meg lett választva Schraier Sándor c-onoplyai állatorvos.

Üdülőhelyek a Székelyföldön. A marosvásárhelyi „Székely Társaság” a Székelyföld 23 egészségcses, pormentes, kitűnő levegővel és vízzel bíró helyén — legtöbb híres gyógyfürdők közelében — nyári üdülő telepeket szervezett, melyeken tanítók és szegényebb sorsu tisztviselők olcsón juthatnak lakáshoz és ellátáshoz. Az ezekről szóló tájékoztatást bárkinek díjtalanul küldi meg *Szentgyörgyi Dénes* a társaság titkára, Marosvásárhelyt.

Alapítványi hely honvédeárvák részére. A néhai ifj. báró Rudits József és özv. Szász Julia által a m. kir. honvédegenységi egyének árváinak neveltetésére létesített alapítványból ezen árvák részére a szegedi városi árvaházban fentartott egy hely megüresedvén, arra pályázatot hirdet a honvédelmi miniszter. Ezen helyre igényt tarthat azon m. kir. honvédegenységi egyének árvája, aki életének 5. évét betöltötte, de a 12. életet túl nem haladta, az atyja után Bácsbodrog megyében beleértve Baja, Szabadka, Ujvidék és Zombor városokat is, bir illetőséggel és pedig első sorban kiszolgált altisztek teljes árvái, ezek hiányában másodsorban kiszolgált altisztek apátlan árvái, ezek hiányában harmadsorban bármely a honvédegenységi kötelekében szolgált legénységi egyének teljes árvái. A honvédelmi minisztériumhoz intézett folyamodványokat folyó évi július hó 31-éig Zombor sz. kir. város tanácsához kell benyújtani, ahol további felvilágosítások is kaphatók.

Az ujvidéki repülőnapok programja a következő: Május 11-én: Délelőtt 11 órakor sétahangverseny. Délután 1/23 órakor regattaa Dunán és 5 órakor footballverseny az „UTK.” új pályáján. Este 8 órakor aviatikai felolvasással kapcsolatos hangverseny a Vigadóban és ugyanakkor nagy népünnepély a főtéren (4 szinpadon egyidőben kabaret- és művészelőadások; folies caprice; alpesi falu; wurstliprater; katonahangverseny stb. Fényes kivilágítás. Május 12-én: Délelőtt 10 órakor atlétikai versenyek. Délelőtt 11 órakor sétahangverseny. Délután 2 órakor a tábori pilóták által bemutatandó nagy repülés a katonai repülőtéren. Elszállásolás iránt a város főjegyzőjét, mint az elszállásoló bizottság elnökét, dr. Marcekovich Imrét (városház) kell megkeresni. A jelentkezésnek az érkezés előtt legalább 3 nappal kell az elszállásoló bizottság elnökének kezébe kerülni. Jelentkezésnél a pontos név, lakhely, foglalkozás, a kívánt fekhelyek száma, egyéb igények és az érkezés pontos ideje megjelölendő. A vasuti vagy hajóállomásnál működő elszállásoló bizottsági kirendeltségnél jelentkezni és ott az elszállásolási jegyeket mérsékelt napibér ellenében át kell venni. Kalauzolásról is a kirendeltség gondoskodik. Netáni zavar esetén a városházán permanensen működő központi elszállásoló bizottsághoz kell fordulni.

Megérkeztek kitűnő boraim. Rizling 1908. évi termés 1 liter 1 korona 20 fillér. Tokajhegyaljai 1904. évi termés 1 liter 1 korona 60 fillér. Refaszó (vörös) 7/10 liter 1 korona 30 fillér. Továbbá különféle butéllás borok bel- és külföldi pezsgők és likőrök mélyen leszállított árak mellett kaphatók: *Gergurov György* fűszer és csemege kereskedésében Szentháromság-tér 3. Telefon 216. 48-10-10

A NAP a magyar újságírás szenzációja. Tessék elolvasni és feltétlenül meggyőződik róla, aminthogy azonnal konstatálni fogja azt is, hogy *A Nap* a magyar közönség legkedvesebb lapja. A 48-as eszmék és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és törhetetlen szószólója. Főszerkesztő: *Braun Sándor*. Dr. *Hajdú Miklós* társszerkesztő. Munkatársai: a magyar újságírás kitűnőségei. Példányszáma amerikai újság-siker: *155.000 példány naponként*. **Egy szám 6 fillér. Előfizetési ár: egy évre 18 korona, félévre 9, negyedévre 4 korona 50 fillér, egy hónapra 1 korona 60 fillér. Minden jó magyar fizessen elő A Nap-ra!**

IRODALOM.

Schön Adolf könyvkereskedésében Zombor. Telefon-szám 161. Kaphatók az e héten megjelent következő könyvújdonságok:

Magyar Athletikai szövetség 1913. évi évkönyve 2— K
 Bataille: A fáklyák —90
 Drégely: Az isteni szikra 2—
 Farkas I: Nótás könyve 2:50

Valamint az összes zenemű újdonságok.

41—100 68

HIRDETÉSEK.

ELADÓ HÁZTELKEK.

Ujzombor átellenében, a Thökölyi-uton, az ugynevezett VILLA TELEP tőszomszédságában :: **55 HÁZTELEK**

KEDVEZŐ FELTÉTELEK MELLETT **ELADÓ.**
 Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos
Benya Antal,
 ZOMBOR, Kalap-utca 31.
 52—35—13

A NAP

Főszerkesztő . . . Braun Sándor.
 Kiadótulajdonos . . . Mérei Jenő.

A NAP

a magyar újságírás szenzációja, a magyar közönség legkedvesebb lapja, a 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérielhetetlen szószólója.

Minden jó magyar ember olvassa A NAP-ot.

Tessék előfizetni!

Egy évre 18 K Negyedévre 4,50 K
 Félévre 9 K Egy hónapra 1,60 K

Budapesten egy szám: ára 4 fillér.

Vidéken egy szám: ára 6 fillér.

Fényes eredményt hoz

A NAP minden apróhirdetése, mert naponta **150,000**, havonta **4,130,000** példányban jelenik meg és mindenki olvassa!

A NAP apróhirdetési levelezőlapja 10 szóig 70 fillér, 20 szóig 1 korona 40 fillér, 40 szóig 2 korona 80 fillér. --- Kapható a dohánytőzsdeknél.

ÚJ RÖFÖS ÉS DIVATÁRU ÜZLET.

Van szerencsénk Zombor város és környéke nagyérdemű

közönségének tudomására hozni, hogy Petőfi-utca 3. szám alatt Vuits P.-féle házban, a nagyszerbtemplom átellenében

a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő :: ::

új rőfös- és divatáru üzletet

nyitottunk, amelyet a legegyszerűbb és a legmodernebb

árukkal rendeztünk be. Amennyiben az árukat a legnagyobb

és legismertebb gyárakból szereztük be, úgy módunkban

áll a nagyérdemű közönséget a legolcsóbb árak mellett

pontos és szolid kiszolgálásról biztosítani. A n. é. közönség

szíves rendeléseit várva, maradtunk kiváló tisztelettel 47—*—9

DÓDITS ÉS OPANCSÁREV.

Közkedveltté lett!!

kellemes íze, jósága és olcsósága által a

PÉCSI TETTYE

kristálytisza forrásvíz,

mely szénsavas víz ma már szegény és gazdag legkedveltebb asztali itala.

Gazdasszonyok és vendéglősök öröme

ha e kiváló vizet adhatják asztalukra.

Kapható minden fűszerüzletben és étteremben.

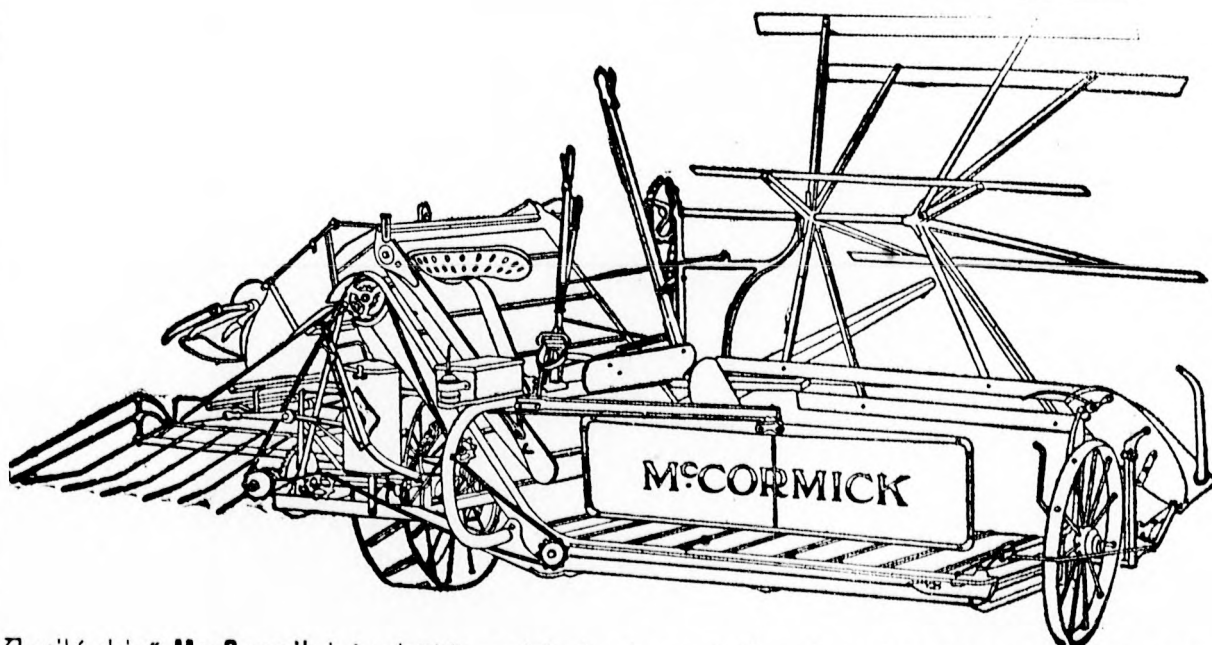
Zombori képviselő:

ARNOVLYEVICS DUSÁN kereskedelmi ügynökségénél.

90—104—94

Zombori főraktár:

Makarits István fűszerkereskedésében.

A világhírű **McCormick** kéveköti aratógépek eredeti autorudhordóval, marokrakók, fűkaszálók, szénagyűjtők, talajmivelő eszközök, kukoricaültetők és benzinmotorok **STIEFELMAYER KÁROLY**, zombori gépraktárában kaphatók. **McCormick** aratógépek a legtartósabbak és vontatásukhoz a legkevesebb erő szükséges.